

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
факультет іноземних мов
кафедра німецької філології

Затверджено
На засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 5 від 21 грудня 2022 р.)

В.о. завідувача кафедри

 - доц. Петрашук Н.Є.

Силабус

з навчальної дисципліни:

ПЕРЕКЛАД ФАХОВИХ ТЕКСТІВ

Освітній рівень магістр
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Освітньо-професійна програма Німецька та англійська мови і літератури (переклад включно)

Львів – 2023

Силабус курсу «Переклад фахових текстів»

2023/2024 навчального року

Назва курсу	Переклад фахових текстів
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035.05Н Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька: німецька і англійська мови та літератури

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Назаркевич Христина Ярославівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології Львівського національного університету імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Khrystyna.Nazarkevych@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	http://lingua.lnu.edu.ua/employee/nazarkevych-hrystyna-yaroslavivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	Щоп'ятниці, 18.00-20.00
------------	-------------------------

Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427)
--------------	--

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	
Коротка анотація курсу	<p>Дисципліна «Переклад фахових текстів» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 035.05Н для освітньої програми магістр, яка викладається в 2-ому семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p> <p>Об'єктом навчання даного курсу є тексти гуманітарного спрямування, насамперед тексти, що безпосередньо стосуються германістичних студій. Результати курсу матимуть також практичне значення, адже перекладаючи фахові тексти студенти зможуть на практиці опанувати наукове письмо.</p>
Мета та завдання курсу	<p>Метою вивчення вибіркової дисципліни «Переклад фахових текстів» є ознайомлення студентів зі складнощами і, разом з тим, з необхідністю фахових перекладів для розвитку міжнародних наукових контактів, порозуміння між науковцями у спільних дослідницьких галузях.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни полягає в:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формуванні фахового підходу до текстів гуманітарного, насамперед лінгвістичного спрямування, який передбачає докладне розуміння тексту оригіналу; • розвитку вміння аргументовано відстоювати свою перекладацьку позицію; • умінні вибирати оптимальне перекладацьке рішення; • усвідомленні ваги освоєння і розвитку наукового стилю в українській мові.
Література для вивчення дисципліни	<p><i>Основна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад. Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: Нова книга, 2010. 232 с.

2. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення. Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ: Видавничий дім «КМ Academia», 2000. 218 с.
3. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. 2-ге вид, доповн. і випр. Львів: БаК, 2006. XIV + 562 с.
4. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
5. Stolze R. Fachübersetzen – Ein Lehrbuch für Theorie und Praxis. 5. unveränderte Aufl. Frank & Timme Verlag 2020. 416 S.

Додаткова

6. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ: Либідь, 1991. 256 с.
7. Жлуктенко Ю.О. Німецько-українські мовні паралелі. Київ: Вища школа, 1977. 264 с.
8. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне «Я». К.: Видавничий центр «Академія», 2001. 240 с.
9. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. К.: Либідь, 2002. 239 с.
10. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. К.: Либідь, 2007. 248 с.
11. Handbuch Translation. Zweite, verbesserte Aufl. / Herausgegeben von Mary Snell-Hornby, Hans G. Hönig/ Paul Kußmaul, Peter A. Schmitt. Tübingen: Stauffenburg Verlag, 2006. 434 S.
12. Nord C. Textanalyse und Übersetzen: theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungsrelevanten Textanalyse. Heidelberg: Groos, 1995. 284 S.

Інтернет-ресурси

	<p>13. Словник української мови в 11-ти тт. /Інститут мовознавства імені О.Потебні НАН УРСР [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://sum.in.ua</p> <p>14. DUDEN. Universalwörterbuch der deutschen Sprache [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.duden.de/rechtschreibung/Besserwessi</p>
Тривалість курсу	Один семестр (3)
Обсяг курсу	<p>Загальна кількість годин – 90.</p> <p>32 годин аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК1) • Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК2). • Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК3). • Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК4). • Здатність працювати в команді та автономно (ЗК5). • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК7). • Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК8). <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів (ФК4). • Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань (ФК6).

- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень (ФК7).
- Здатність застосовувати знання й уміння, необхідні для створення повного й адекватного письмового та усного перекладу текстів різних жанрів та стилів (ФК12)

Програмні результати навчання:

- Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами (ПРН2).
- Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі (ПРН3)
- Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН11).
- Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів (ПРН14)
- Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог (ПРН16).

	<p>Після завершення курсу студенти повинні <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні ознаки наукового стилю в гуманітаристиці; • застосування специфічних граматичних конструкцій у науковому тексті; • основи термінології та термінотворення в українській та німецькій мові. <p>Після завершення курсу студенти повинні <i>вміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • користуватися паралельними текстами для перекладу; • здійснювати пошук необхідної інформації в довідкових джерелах та інтернеті; • здійснювати продуманий вибір лексичних одиниць чи граматичних конструкцій; • дотримуватися інваріанту змісту в перекладі наукових текстів; • критично оцінювати власну перекладацьку роботу.
Ключові слова	науковий стиль, термінотворення, фактор читабельності, логіка викладу
Формат курсу	Очний, у випадку тривання воєнного стану – на платформі zoom викладача
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують знань з німецької мови на рівні С1, мати попередній досвід читання наукових філологічних текстів, а також знання з засвоєного раніше курсу ділової української мови. Поза тим базовим для цього перекладацького курсу є предмет бакалаврської програми «Теорія і практика перекладу».
Форми організації навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, спільні обговорення перекладу і дискусійних елементів на практичних заняттях, консультації, презентація власних перекладацьких і захист перекладацьких рішень.
Методи навчання	Аналітичний метод, дедуктивний метод, порівняльний метод
Необхідне обладнання	Ноутбук.

ОЦІНЮВАННЯ

<p>Розподіл балів, які отримують студенти</p>	<p>Аудиторна робота – 30 балів</p> <p>Індивідуальне завдання (переклад) – 30 балів</p> <p>Модульні переклади – 20 балів (4 x 5)</p> <p>Самостійна робота – 20 балів (+30 інд. завдання) – (50 балів)</p> <p>Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>																																			
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання аудиторної роботи (0 – 30 бали) студентів враховує їх активну участь в обговореннях та дискусіях під час семінарських занять.</p> <p>Оцінювання індивідуального завдання (перекладів) студентів (0-30 балів) враховує якість опрацювання фахового тексту, вміння обґрунтувати обрану стратегію перекладу, своєчасність і повноту виконаного завдання.</p> <p>Оцінювання модульних робіт (0-20 балів) враховує рівень засвоєння знань та вміння застосовувати отримані інформації на практиці.</p>																																			
<p>Політика виставлення балів</p>	<p>Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, активність студента під час практичного заняття. Неприйнятним є списування, плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>																																			
<p>Шкала оцінювання: національна та ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Кількість балів</th> <th>Оцінка ECTS</th> <th>Визначення</th> <th>Залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>100 - 90</td> <td>A</td> <td>Відмінно</td> <td>Зараховано</td> </tr> <tr> <td>89 - 81</td> <td>B</td> <td>Дуже добре</td> <td>Зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 - 71</td> <td>C</td> <td>Добре</td> <td>Зараховано</td> </tr> <tr> <td>70 - 61</td> <td>D</td> <td>Задовільно</td> <td>Зараховано</td> </tr> <tr> <td>60 - 51</td> <td>E</td> <td>Достатньо</td> <td>Зараховано</td> </tr> <tr> <td>21 - 50</td> <td>FX</td> <td>Недостатньо</td> <td>Не зараховано (з можливістю повторного складання)</td> </tr> <tr> <td>0 - 20</td> <td>F</td> <td>Незадовільно</td> <td>Не зараховано (з обов'язковим повторним)</td> </tr> </tbody> </table>	Кількість балів	Оцінка ECTS	Визначення	Залік	100 - 90	A	Відмінно	Зараховано	89 - 81	B	Дуже добре	Зараховано	80 - 71	C	Добре	Зараховано	70 - 61	D	Задовільно	Зараховано	60 - 51	E	Достатньо	Зараховано	21 - 50	FX	Недостатньо	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	0 - 20	F	Незадовільно	Не зараховано (з обов'язковим повторним)			
Кількість балів	Оцінка ECTS	Визначення	Залік																																	
100 - 90	A	Відмінно	Зараховано																																	
89 - 81	B	Дуже добре	Зараховано																																	
80 - 71	C	Добре	Зараховано																																	
70 - 61	D	Задовільно	Зараховано																																	
60 - 51	E	Достатньо	Зараховано																																	
21 - 50	FX	Недостатньо	Не зараховано (з можливістю повторного складання)																																	
0 - 20	F	Незадовільно	Не зараховано (з обов'язковим повторним)																																	

	вивченням дисципліни)
Студентам на замітку	<p>Академічна доброчесність. Індивідуальні завдання студентів мають бути оригінальними перекладами. Бездумне використання автоматичного перекладу (напр. Google Translate) неприпустиме. Виявлення ознак невідрефлексованого машинного перекладу в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для здачі індивідуального завдання, передбачених курсом, а також вчасне і уважне ознайомлення з перекладами одногрупників перед спільним обговоренням цих перекладів.</p> <p>Якщо заняття відбуваються online, обов'язковою є «видима» присутність студента, тобто робота з увімкненою камерою.</p> <p>Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

2019/2020 н. р., семестр 5

Тиждень /Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Специфіка наукових текстів					
1	Тема 1. Точність вислову – вимога до наукового тексту. Науковець і його мова. Стильові норми й комунікативні якості в науковому тексті.	лекція	Основна: 4, 5 Додаткова: 6	Тема 1. (4 год.) Вибрати з запропонованого тексту основні постулати фахового перекладу. Визначити рейтинг вимог до наукового перекладу.	У перші два тижні
2	Аналіз фахового тексту. Визначення особливостей наукового стилю на практиці та відмінностей наукової мови від розмовної.	практичне заняття	Основна: 5 Додаткова: 6	Перелік проблем фахового перекладу. Робота в парах. Підготовка до дискусії	лютий 2023
3	Тема 2. Нейтральність наукової лексики і науковий жаргон.	лекція	Основна: 4 Додаткова: 8, 9 Інтернет-ресурс: 13, 14	Тема 2. (3 год.) Поліфункціональні дексеми. Поліваріантні форми. Омонімія, полісемія, синонімія. Самостійне опрацювання теми: Номінальний стиль викладу. Гіпертрофія логосфери.	у перший місяць курсу

4	Терміномова. Терміносфера. Термінотворення	практичне заняття	Основна: 1; 2 Додаткова: 11	Самостійне опрацювання теми: Термінологічне зловживання. Термінологічне псевдоноваторство	
5	Тема 3. Гармонія головного і другорядного в науковому тексті. Синтаксис на службі логіки викладу.	лекція	Основна: 4, 5 Додаткова: 8, 9 Інтернет-ресурс: 13, 14	Тема 3. (3 год.) Самостійне опрацювання і повторення тем: пасивні конструкції субстантивовані дієприкметники і прикметники; конструкції з інфінітивом	у першій половині курсу
6	Виразність і читабельність. Врахування національних засад наукового стилю.	практичне заняття	Основна: 4, 5 Додаткова: 6, 7, 8	Самостійне завдання: пробний переклад (5 год.)	
7	Тема 4. Механізми впливу на читача: увага, співдумання, діалогічність.	лекція	Основна: 4, 5 Додаткова: 10, 11.	Тема 4. (3 год.) Самостійне опрацювання тем: Стильові норми й комунікативні якості в науковому тексті	у другому місяці семестру

8	Різні види фахового тексту: статті у фахових виданнях, медичні анамнези, судові вироби, сертифікати, економічні звіти тощо	практичне заняття	Основна: 4 Додаткова: 11	Самостійна робота з науковим текстом: аналіз композиції і особливостей викладу	
9	Змістовий модуль 2. Робота з текстом.				
	Тема 5. Авторська індивідуальність в науковому тексті Риторичні фігури в науковому тексті.	лекція	Основна: 5. Додаткова: 12	Тема 5 (4 год.) Самостійне опрацювання теми: Механізми впливу на читача. Проблемний виклад і недомовленість як збудники уваги і зацікавлення	березень 2023
10	Обговорення проблем в тексті для перекладу. Спільна дискусія про пошук перекладацьких рішень	практичне заняття	Інтернет.ресурси: 13, 14	Робота з текстом.	
11	Тема 6. Фактор читабельності наукового тексту.	лекція	Основна: 4, 5 Інтернет-ресурс: http://savelink.org.ua/chitabelnist-tekstu-shho-tse-i-yak-pidvishhiti-tsej-pokaznik/	Тема 6 (3 год.) Самостійне опрацювання тем: Індекс читабельності (для англ. мови) Рудольфа Флеша. Якість інформації та інформаційна компетентність.	

12	Візуалізація текстових структур. Формальні сигнали поділу тексту. Контрольована мова як медіум фахового порозуміння	практичне заняття	Основна: 4 Додаткова: 6, 7, 8	Самостійне опрацювання: критичне прочитання перекладів одногрупників	квітень
13	Тема 7. Розлади мислення й мовлення як одна з причин недбальства наукового викладу	лекція	Основна: 4, 5 Додаткова: 8, 9	Тема 7. (3 год.) Самостійне опрацювання тем: Нелогічне мислення. Мовні маніпуляції. Шляхи подолання наукового жаргону.	наприкінці курсу
14	Основи редагування наукового тексту	практичне заняття	Основна: 5	Самостійне опрацювання теми: Композиційна довершеність тексту і роль перекладача в досягненні виразності тексту	
15	Тема 8. Комунікативна, стильова, прагматична, естетична й етична оцінка наукового стилю.	лекція	Основна: 4 Додаткова: 7, 8	Тема 8 (3 год.) Самостійне опрацювання тем: Термінологічне зловживання. Суспільні наслідки розвитку наукового стилю. Зв'язок автор – читач у науковому тексті.	наприкінці семестру

16	Підсумкове заняття. Доповнення визначених на другому занятті основних правил перекладача фахових текстів.	практичне заняття		Підготовка до дискусії	На завершення курсу
----	---	-------------------	--	------------------------	---------------------